

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací v senáte zloženom predsedom JUDr. Jozefa Štefanka a členiek JUDr. Anny Petruľákovej a JUDr. Ivany Izakovičovej v právnej veci žalobcu: C., spol. s r. o., M., S., IČO: X., zast. JUDr. M.U., advokátkou, O., M., proti žalovanému: **Ing. J. H.**, nar. X., H., K., IČO: X., zast. JUDr. A.M., advokátom, U., K., o zaplatenie 1 249 317,20 Sk s prísl., na dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 25. 06. 2009 č. k. 3 Cob/24/2009-360, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 25. 06. 2009 č. k. 3 Cob/24/2009-360 z a m i e t a .

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a .

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací napadnutý rozsudok Okresného súdu Trebišov v napadnutom výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 5 257,82 Eur (158 397.—Sk) a úrok z omeškania vo výške 9,70% ročne zo sumy 866,93 Eur (26 117,20 Sk) od 23. 11. 2001 do 04. 06. 2003 a úrok z omeškania vo výške 9,70% zo sumy 1 448,95 Eur (43 651.—Sk) od 23. 11. 2001 do 04. 06. 2003 a úrok z omeškania vo výške 9,70% zo sumy 1 870,44 Eur (56 349.—Sk) od 23. 11. 2001 do 06. 06. 2003, a úrok: 10,60% zo sumy 1 1591,42 Eur (349 203.—Sk) od 02. 06. 2002 do 06. 06. 2003 a úrok z omeškania vo výške 10,60% zo sumy 1 9478,09 Eur (586 797.—Sk) od 02. 06. 2002 do 07. 06. 2003 a na úrok z omeškania vo výške 9,05% zo sumy 5 257,82 Eur (158 397.—Sk) od 12. 10. 2004

do zaplataenia potvrdil a v prevyšujúcej časti, v ktorej bolo žalobe vyhovené, zmenil tak, že v tejto časti žalobu zamietol.

Podľa odôvodnenia Okresný súd Trebišov rozsudkom zo dňa 05. 12. 2008 žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 1179 549,20 Sk a úrok z omeškania vo výške 11,65% ročne zo sumy 26 117,20 Sk od 23. 11. 2001 do zaplataenia, zo sumy 1 036 000.-- Sk od 31. 05. 2002 do 05. 06. 2003 a zo sumy 966 232.-- Sk od 05. 06. 2003 do zaplataenia, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a rozhodol, že o trovách konania bude rozhodnuté po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Podľa odôvodnenia tohto rozsudku žalobca nárok na zaplataenie žalovanej sumy uplatnil titulom úhrady faktúry č. 8112001 z 09. 11. 2001, faktúry č. 864/2001 z 09. 11. 2001, z titulu vrátenia preddavku z kúpnej zmluvy zo dňa 14. 11. 2001 a 22. 11. 2001 a titulom zmluvnej pokuty. Žalovaný uviedol, že z jeho strany došlo k jednostrannému započítaniu pohľadávok, keďže aj žalobca mal voči nemu dlh a preddavok poskytnutý na základe kúpnych zmlúv a zmluvnú pokutu nie je ochotný platiť, lebo plnil podľa zmluvy.

Na pojednávaní dňa 22. 01. 2007 (č. l. 75) žalovaný vzniesol započítaciu námietku, čo sa týka faktúry č. 0605/2003 na sumu 69 768.-- Sk, ku dňu 04. 06. 2003, ktorú žalobca nespochybňuje. Následne v podaní zo dňa 14. 12. 2007 (č. l. 175) žalovaný vzniesol započítaciu námietku, a to na sumu 615 600.-- Sk – faktúra č. 04052003 za predaj jalovic v počte 27 ks, sumu 69 768.-- Sk- fa č. 06052003 za sejbu kukurice, sumu 405 552.-- Sk z titulu postúpenej pohľadávky podľa zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 10. 04. 2007 uzavretej medzi T., s. r. o. a žalovaným, postúpenou pohľadávkou je pohľadávka vo výške 405 552.-- Sk fakturovaná fa č. 200701 za odpredaný hovädzí dobytok (teľatá), celkom vo výške 1 090 920.-- Sk, ku ktorej sume žalovaný pripočítal cenu za kukuričný adaptér vo výške 158 397.-- Sk, teda kompenzačnú námietku uplatnil celkom vo výške 1 249 317.-- Sk, čím je pokrytá celá pohľadávka žalobcu.

Žalobca vzniesol námietku premlčania pohľadávky vyplývajúcej z faktúry č. 04052003 na sumu 615 000.-- Sk splatnú dňa 04. 06. 2003, z faktúry č. 06052003 na sumu 69 768.-- Sk splatnú dňa 04. 06. 2003, z fa č. 03052003 na sumu 480 000.-- Sk splatnú dňa 04. 06. 2003 a fa č.2003002 na sumu 485 640.-- Sk splatnú dňa 06. 06. 2003. Uviedol, že pôvodná fa č. 2003002, ktorá bola nahradená faktúrou č. 200701, bola splatná dňa 06. 06. 2003 a táto sa premlčala dňa 06. 06. 2007 a ostatné faktúry sa premlčali dňa

04. 06. 2007. Uviedol, že žalovaným uplatnené pohľadávky sú sporné, a ak by boli oprávnené, tak žalovaný by sa ich zaplata domáhal v riadnom súdnom konaní, čo neurobil.

Súd I. stupňa uznal z dokazovania za preukázané, že pohľadávky žalobcu vo výške 26 117,20 Sk za prepravu a 1 063 000.-- Sk – poskytnuté zálohy, sú oprávnené a za oprávnenú súd považoval aj zmluvnú pokutu vo výške 187 200.-- Sk, dohodnutú v kúpnej zmluve za nesplnenie dodávky býčkov v dohodnutom termíne, t. j. celkom vo výške 1 276 317.-- Sk a neuznal zánik pohľadávok žalobcu započítaním sporných alebo premlčaných pohľadávok žalovaného. Uznal iba pohľadávku vo výške 69 768.-- Sk, ktorá nie je premlčaná a žalobca ju vedie vo svojej evidencii.

Vzhľadom na uvedené súd považoval žalobu žalobcu za dôvodnú vo výške 1 179 549,20 Sk, ktorá suma predstavuje 26 117,20 Sk (fa č. 811/2001 a č. 864/2001), suma 1 036 000.-- Sk (poskytnuté preddavky), znížená o sumu 69 768.-- Sk (fa č. 06052003) uplatnenú žalovaným na započítanie a zmluvná pokuta vo výške 187 200.-- Sk z písomne uzavretej zmluvy na dodávku dobytku za nesplnenie dodávky, ktorá bola dohodnutá v súlade s § 544 a nasl. Obč. zák. Súd zaviazal žalovaného aj na zaplata úroku z omeškania vo výške 11,65% ročne (úrok vo VÚB 10,65% + 1) zo súm a za obdobie uvedené vo výrokovej časti rozsudku. Keďže súd vyhovel žalobe iba v časti, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. O trovách konania súd rozhodol podľa § 151 ods. 3 O. s. p.

Odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozsudku nepovažoval názor súdu nepripúšťajúci na účinné započítanie pohľadávky sporné a premlčané za správny a svoj názor čo do započítania premlčaných pohľadávok náležite odôvodnil citáciou a výkladom ust. § 580 Obč. zák. a § 388 ods. 2 písm b/ Obch. zák. Pokiaľ ide o započítanie tzv. sporných pohľadávok podľa odvolacieho súdu je povinnosťou súdu v konaní, v ktorom bola započítacia námietka uplatnená, odstrániť spornosť dokazovaním, a ako predbežnú otázku posúdiť oprávnenosť takejto pohľadávky. V prípade, že súd dôjde k záveru, že pohľadávka nie je oprávnená, tak účinky uplatnenia započítania nenastanú.

Odvolací súd preto posudzoval oprávnenosť pohľadávok žalovaného uplatnených na započítanie a tiež námietku ich premlčania uplatnenú žalobcom. Pokiaľ ide o započítanie pohľadávky žalovaného z č. faktúry č. 06052003 za sejbu kukurice vo výške 69 768.-- Sk, túto súd prvého stupňa uznal za oprávnenú a uznal, že v dôsledku jej započítania došlo k zániku pohľadávky žalobcu vo výške 69 768.-- Sk a v tejto výške žalobu zamietol.

Ako ďalšie pohľadávky uplatnené na započítanie, posúdil odvolací súd pohľadávky za kukuričný adaptér z fa. č. 3052003 na sumu 480 000,- Sk, ktorú žalovaný na započítanie v podaní zo dňa 14. 12. 2007 znížil na sumu 158 397,- Sk a jednostranne ju započítal dňa 08. 01. 2004. Odvolací súd vychádzajúc zo znaleckého posudku určil jeho hodnotu v čase predaja žalobcovi na sumu 106 775,80 Sk a z názoru, že k platnému žalobcovmu odstúpeniu od kúpnej zmluvy nedošlo, považoval pohľadávku žalovaného v tejto výške za oprávnenú a splatnú dňa 04. 06. 2003 a v tejto výške oprávnenú aj ako započítaciu námietku prejavenu dňa 08. 01. 2004, pričom započítavané pohľadávky sa stretli dňa 04. 06. 2003.

Odvolací súd však konštatoval, že oprávnenú cenu za kukuričný adaptér žalovaný už započítal na pohľadávky žalobcu, ktoré nie sú predmetom tohto konania, a preto uvedenú pohľadávku už žalovaný nemôže započítať na iné pohľadávky žalobcu, a teda ani na pohľadávky žalobcu uplatnené v tomto konaní.

Ako ďalšiu pohľadávku žalovaného uplatnenú na započítanie posudzoval odvolací súd pohľadávku vo výške 615 600.-- Sk.

Odvolací súd zistil, že daňovým dokladom - faktúrou č. 04052203 (č. 1. 23) žalovaný vyúčtoval žalobcovi sumu 615 600.-- Sk titulom ceny za dodaných 27 kusov jalovic teľných za cenu 20 000.-- Sk za kus vo výške 540 000.-- Sk +14% DPH vo výške 75 600.-- Sk. Ako dátum zdaniteľného plnenia, je uvedený dátum 25. 04. 2003 faktúra bola vystavená dňa 21. 05. 2003 a splatná dňa 04. 06. 2003.

Konateľ žalobcu na pojednávaní dňa 22. 01. 2007 vypovedal, že žalovaný jalovice dodal žalobcovi a ten ich cenu neuhradil, lebo žalovaný mu nedodal originál dokladov, aby si mohol uplatniť štátnu dotáciu a uviedol, že bola dohodnutá cena 15 000.-- Sk za kus.

Pokiaľ ide o rozpor v cene, ani jeden z účastníkov nepredložili dôkazy na výšku dohodnutej ceny. Podľa oboch, cena bola dohodnutá ústne. Ak štátne dotácie na jalovice boli vo výške 15 000.-- Sk, potom by bolo v rozpore s trhovou ekonomikou, aby žalovaný predával žalobcovi jalovice za rovnakú sumu. Preto odvolací súd uveril žalovanému, že kúpna cena za 1 kus jalovice bola dohodnutá vo výške 20 000.-- Sk. Preto súd pohľadávku žalovaného vo výške 615 600.-- Sk považoval za oprávnenú a splatnú dňa 04. 06. 2003.

Ako ďalšiu pohľadávku vznesenú na započítanie s pohľadávkou žalobcu, žalovaný uplatnil pohľadávku vo výške vo výške 405 552.-- Sk z faktúry č. 200701.

Z faktúry č. 200701 na sumu 405 552.-- Sk odvolací súd zistil, že bola vystavená dňa 05. 03. 2007 spoločnosťou T., s. r. o. K. pre objednávateľa C., spol. s r. o. S. na sumu 405 552.-- Sk, splatnú dňa 05. 03. 2007, ako názov dodávky je uvedené „hovädzí dobytok 40 ks“, cena za kg 40.-- Sk, množstvo 8 520 kg a 19% DPH, celkom bez DPH 340 800,-- Sk k úhrade s DPH 405 552.-- Sk. Na faktúre je uvedené, že 19% DPH je 64 752.-- Sk. Žalovaný pripojil dodací list (druhá strana listu č. 1. 180), na ktorom je pečiatka žalobcu a nečitateľný podpis, ako dodávateľ je uvedený T., s. r. o., ako druh tovaru je uvedené HD, počet 40 ks, hrubá hmotnosť 8 520.

Žalovaný predložil zmluvu o postúpení pohľadávky zo dňa 10. 04. 2007 (č. 1. 179) uzavretú medzi postupcom T., s. r. o. K., IČO: X. a postupníkom Ing. J.H., K., IČO: X., predmetom ktorej je dohoda o postúpení pohľadávky postupcu voči spoločnosti C., spol. s r. o. z faktúry č. 200701 zo dňa 05. 03. 2007 v sume 405 552.-- Sk. Zmluva je podpísaná oboma zmluvnými stranami a na jej základe sa žalovaný stal vlastníkom pohľadávky vo výške 405 552.-- Sk (§ 524 ods. 1 a nasl. Obch. zák.).

Odvolací súd vzhľadom na dokazovanie a prijaté závery, pohľadávku žalovaného na zaplatenie sumy 405 552.-- Sk považoval za oprávnenú a pre započítanie nepremlčanú.

Na záver odvolací súd zhrnul, že celkom teda z uplatnenej pohľadávky žalobcu vo výške 1 249 317,20 Sk v dôsledku započítania pohľadávok žalovaného, došlo k zániku pohľadávky žalobcu vo výške 1 090 920,20 Sk (§ 580 Obč. zák.). Z uvedenej sumy súd prvého stupňa uznal za pohľadávku žalovaného spôsobilú na započítanie v sumu 69 768,20 Sk a v dôsledku jej započítania uznal zánik pohľadávky vo výške 69 768,20 Sk, v ktorej časti žalobu zamietol. V odvolacom konaní odvolací súd uznal pohľadávky žalovaného spôsobilé na započítanie vo výške 1 021 152.-- Sk (405 552 + 615 600), preto v dôsledku započítania došlo k zániku pohľadávky žalobcu vo výške 1 021 152.-- Sk.

Na základe uvedeného odvolací súd za pohľadávku žalobcu, ktorá v dôsledku zápočtu pohľadávok nezanikla, považuje pohľadávka žalobcu vo výške 158 397.-- Sk/1 249 317,20 - 69768,20-1021152/.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že pohľadávka žalobcu na zaplatenie sumy 1 090 920,-- Sk, v dôsledku zápočtu pohľadávok, zanikla vo výške 69 768,20 Sk/26 117. Sk + 43 651, čo je časť z pohľadávky vo výške 100 000.-- Sk/ ku dňu 04. 06. 2003, vo výške

405 552.--Sk /čo je suma 56 349.-- Sk z pohľadávky 100 00,– Sk a 349 203.-- Sk z pohľadávky vo výške 936 000.-- Sk/ ku dňu 06. 06. 2003 a vo výške 586 797.-- Sk / čo je zvyšná časť pohľadávky vo výške 936 000,– Sk/ ku dňu 07. 06. 2003 vo výške 28 803.-- Sk / čo je časť pohľadávky vo výške 187 000.-- Sk/ ku dňu 11. 10. 2004 a vo výške 158 397.-- Sk nezanikla vôbec.

Odvolací súd sa nestotožnil ani s výškou úroku z omeškania priznanou súdom I. stupňa vo svojom rozhodnutí vychádzal z prehľadu v rokoch, v ktorých žalobcovi právo na tento úrok vzniklo.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodne podľa záveru odôvodnenia súd I. stupňa v rozhodnutí o ich náhrade.

Proti tomuto rozsudku v časti, ktorou odvolací súd rozsudok súdu I. stupňa zmenil, podal dovolanie žalobca. Jeho prípustnosť oprel o ust. § 238 ods. 1 O. s. p. a odôvodnil podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. Namieta, že rozsudok odvolacieho súdu vychádza zo skutkových zistení, ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní a následkom toho súd vyvodil nesprávny právny záver.

Stotožňuje sa s postupom i rozsudkom súdu I. stupňa. Tento podľa neho správne usúdil, že sporné teda nie jednoznačne preukázané pohľadávky, nemôžu byť predmetom započítania. Rovnako podľa neho správne sa súd I. stupňa vysporiadal s námietkou premlčania, ktorú žalobca vzniesol. Namieta nesprávnosť postupu odvolacieho súdu, ktorý zaujal v týchto otázkach iné stanovisko, čo viedlo k čiastočnej zmene rozsudku súdu I. stupňa.

Podľa neho odvolací súd nesprávne posúdil žalobcovo odstúpenie od zmluvy o predaji kukuričného adaptéra a záver súdu o neplatnosti odstúpenia od zmluvy nezohľadnil skutočnosť, že žalovaný neplatnosť tejto zmluvy nenamietal, teda odvolací súd konal nad rámec návrhu. Spochybňuje ďalej úkon započítania pohľadávky v sume 615 600,– Sk odvolacím súdom námietkou, že žalobca neviduje vo svojej účtovnej evidencii žiadnu takú pohľadávku a tvrdí, že ju žalovaný súdnou cestou nevymáhal a navyše ide o pohľadávku premlčanú. To isté tvrdí o pohľadávke vo výške 405 552,– Sk. Tvrdí, že nebola platne postúpená, pôvodná faktúra po stornovaní nahradená novou a následkom toho premlčaná.

Namieta tiež odvolacím súdom zmenenú výšku úroku z omeškania a tvrdí, že ju súd I. stupňa stanovil podľa výšky úrokov v bankách podľa času uzavretia zmluvy.

Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu žalobcu navrhol ho zamietnuť a zaviazať žalobcu nahradiť mu trovy dovolacieho konania.

Vychádza z odôvodnenia odvolacieho súdu a tvrdí, že započítať možno aj premlčané pohľadávky, pokiaľ premlčanie nastalo až po dobe, keď sa pohľadávky stali spôsobilými na započítanie. Podľa neho odvolací súd rozhodol na základe náležite zisteného skutkového stavu a správne aplikoval príslušný právny predpis.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací po zistení, že dovolanie je podľa § 238 ods. 1 O. s. p. prípustné, preskúmal vec podľa § 242 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania v zmysle § 243a ods. 1 O. s. p. a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu je vecne správne.

Dovolací súd konštatoval, že odvolací súd sa náležite a podrobne zaoberal a vysporiadal s odôvodnením rozsudku súdu I. stupňa aj s námietkami vznesenými odvolateľom a rozhodol správne.

Dôvodom dovolaním namietanej zmeny rozsudku súdu I. stupňa odvolacím súdom, bol odlišný názor týchto dvoch súdov na otázku možnosti započítať tzv. spornú, t. j. druhým účastníkom spochybňovanú pohľadávku, ako aj započítať pohľadávku premlčanú. Zatiaľ čo súd I. stupňa zastáva mienku, že spornosť pohľadávky treba odstrániť dohodou s druhou stranou, prípadne podaním žaloby na súd, podľa názoru odvolacieho súdu je to vecou konajúceho súdu. Pokiaľ ide o možnosť započítania premlčanej pohľadávky, odvolací súd vychádzajúc z § 580 Obč. zák. a § 388 ods. 2 písm. b/ Obch. zák. vyslovil názor, že i keby v čase jednostranného započítania bola pohľadávka žalovaného preukázaná, môže ju úspešne uplatniť v prípade, že nebola premlčaná v čase splatnosti pohľadávky žalobcu.

V obidvoch týchto, súdom I. stupňa a odvolacieho súdu odlišne riešených otázkach, je názor odvolacieho súdu správny. Čo do premlčanej pohľadávky vyplýva zo správnej interpretácie zákonných ustanovení a pokiaľ ide o riešenie tzv. spornosti pohľadávky z ust. § 135 ods. 2 O. s. p.

V jednotlivostiach dovolateľ obsérne rozoberá otázku ceny kukuričného adaptéra napriek tomu, že odvolací súd v odôvodnení rozsudku uvádza, že pohľadávku zaň si žalovaný v tomto konaní nemôže uplatniť, lebo si ju už započítal na pohľadávky žalobcu, ktoré nie sú predmetom tohto konania. Opätovne namieta platnosť postúpenia pohľadávky spoločnosťou

T., s. r. o. na žalovaného a tvrdí, že odvolací súd sa nevysporiadal s jeho námietkou, že postupca po stornovaní faktúry zo dňa 21. 05. 2003 žalovaným a jej nahradením faktúrou zo dňa 05. 03. 2007 sa mal so žalobcom písomne dohodnúť na zriadení nového záväzku.

Aj do tejto námietky dovolací súd konštatoval, že vyplýva z povrchného a nepozorného prečítania napadnutého rozsudku odvolacieho súdu. Dovolací súd zistil, že započítanie tejto pohľadávky odvolací súd odôvodnil obšírne, jasne a vyčerpávajúco na str. 14 až 16 rozhodnutia.

Na tomto základe dovolací súd dovolanie žalovaného podľa § 243b ods. 1 O. s. p. zamietol.

Žalovaný sa vyjadril k dovolaniu podaním zo dňa 07. 09. 2009 a vyúčtoval trovy dovolacieho konania sumou spolu 610,66 Eur (vypracovanie vyjadrenia 506,21 Eur, paušál 6,95 Eur, DPH 97,50 Eur). Dovolací súd náhradu týchto trov žalovanému nepriznal, pretože vyjadrenie nespĺňa náležitosti účelnosti pre uplatňovanie resp. bránenie práva proti účastníkovi, ktorý úspech nemal v zmysle § 141 ods. 1 O. s. p.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 11. novembra 2009

JUDr. Jozef Štefanko, v. r.

predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Štofániková